

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 342/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. mája 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. G. A., B., zastúpeného advokátkou JUDr. T. K., B., ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Disciplinárneho senátu Slovenskej advokátskej komory sp. zn. DS X.50/10:1298/2010 z 10. marca 2011 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sž 16/2012 z 29. októbra 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. G. A. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. decembra 2012 doručená sťažnosť JUDr. G. A. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozhodnutím Disciplinárneho senátu Slovenskej advokátskej komory sp. zn. DS X.50/10:1298/2010

z 10. marca 2011 (ďalej len „disciplinárne rozhodnutie“ a „SAK“) a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sž 16/2012 z 29. októbra 2012 (ďalej len „najvyšší súd“ a „rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľ bol v procesnom postavení disciplinárne obvineného účastníkom disciplinárneho konania pred X. disciplinárnym senátom Disciplinárnej komisie SAK, pričom napadnutým disciplinárnym rozhodnutím bol uznaný za vinného z disciplinárneho previnenia podľa § 56 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“), pretože závažným spôsobom porušil povinnosť advokáta uloženú mu § 18 ods. 3 zákona o advokácii a § 11 ods. 3 Advokátskeho poriadku. Skutkovým základom jeho disciplinárneho previnenia bolo, že *„... po prebratí zálohy vo výške 80.000,- Sk na zaplatenie súdneho poplatku, potom ako bola jeho klientka oslobodená od súdnych poplatkov, túto sumu po odpočítaní vzniknutých trov právneho zastúpenia v čiastke 32.000,- Sk klientke vo výške 48.000,- Sk nevrátil a to i napriek tomu, že k vráteniu tejto sumy bol zaviazaný rozsudkom sp. zn. 17 C 208/2008 Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 22. 9. 2009, právoplatným dňa 14. 12. 2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 6 Co 424/09...“*. Za spáchané disciplinárne previnenie mu bolo uložené disciplinárne opatrenie – pozastavenie výkonu advokácie na dobu 18 mesiacov. Sťažovateľ následne podal na najvyššom súde žalobu o preskúmanie zákonnosti disciplinárneho rozhodnutia, ktorý rozsudkom napadnutým touto sťažnosťou túto zamietol.

3. Sťažovateľ v sťažnosti namieta zásah do svojich označených práv tak disciplinárnym rozhodnutím SAK, ako aj rozsudkom najvyššieho súdu a v podstatnom uvádza:

„Keďže disciplinárna komisia odňala sťažovateľovi jeho ústavné právo sa osobne vyjadriť k obvineniam, keď prejedнала vec v jeho neprítomnosti, bez toho aby o termíne pojednávania sťažovateľa riadne upovedomila, nemal sťažovateľ možnosť ospravedlniť svoju prípadnú neúčast' ani predložiť dôkazy na svoju obhajobu...“

Najvyšší súd sa vo svojom rozsudku stotožnil s právnym názorom SAK, že boli splnené všetky podmienky pre to, aby disciplinárny senát vec žalobu prejednal v jeho neprítomnosti. Pojednávanie disciplinárneho senátu na ktorom bolo prijaté uvedené rozhodnutie sa konalo 10. 3. 2011, pričom NS SR mal za preukázané, že vo vzťahu k tomuto pojednávaniu disciplinárneho senátu žalobca nepožiadaval o jeho odročenie, ani sa z neho neospravedlnil pre existenciu dôležitej prekážky. Najvyšší súd vôbec nezohľadnil argument sťažovateľa, že nový termín mu nebol riadne oznámený. SAK ako žalovaný v danej veci argumentoval, že termín pojednávania oznámil telefonicky, toto tvrdenie však ničím nepodložil. Sťažovateľ, v pozícii žalobcu, nemohol ospravedlniť neúčast' na pojednávaní disciplinárneho senátu a požiadať o odročenie, keďže on sám o ňom nevedel. Sťažovateľovi tak bola odňatá jediná možnosť sa vyjadriť ku všetkým skutočnostiam v konaní a k obvineniu, ktoré sa mu dávalo za vinu. Máme tak za to, že sťažovateľovi bolo odňaté jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.“

4. V ďalších častiach sťažnosti sťažovateľ polemizuje so skutkovými, ako aj s právnymi závermi disciplinárneho rozhodnutia, avšak bez toho, aby z toho vyvodzoval porušenie akéhokoľvek základného práva podľa ústavy, a preto ústavný súd tieto časti sťažnosti považoval za ústavno-právne irelevantné.

5. V petite sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol tak, že disciplinárnym rozhodnutím, ako aj rozsudkom najvyššieho súdu bolo porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ďalej žiadal, aby ústavný súd zrušil napadnuté disciplinárne rozhodnutie SAK aj rozsudok najvyššieho súdu a vrátil vec na ďalšie konanie tak SAK, ako aj najvyššiemu súdu.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podstatná (a v podstate jediná) sťažnostná námietka sťažovateľa sa týka tvrdeného rozhodovania disciplinárneho senátu SAK v jeho neprítomnosti, v dôsledku čoho nemohol predniesť jeho obhajobu a osobne sa vyjadriť k obvineniam, vo vzťahu ku ktorým

bol neskôr uznaný za vinného a disciplinárne potrestaný. Z odôvodnenia sťažnosti vyplýva, že tento zásah sťažovateľ vidí v postupe a disciplinárnom rozhodnutí SAK a najvyššiemu súdu vyčíta to, že sa postupom SAK stotožnil a nezohľadnil jeho argumenty uvedené v žalobe.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy disciplinárnym rozhodnutím SAK

10. Z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústava rozdeľuje ústavnú ochranu základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Už spomenutý princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať jeho sťažnosťou iba vtedy, ak sa ak sa sťažovateľ nemohol, nemôže a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ mohol, resp. môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

11. Z obsahu sťažnosti, ako aj príloh k nej pripojených je zrejmé, že sťažovateľka využila právo na súdny prieskum napadnutého disciplinárneho rozhodnutia SAK a podala žalobu, o ktorej podľa § 59 ods. 5 zákona o advokácii v spojení s § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku konal a rozhodoval najvyšší súd. Do právomoci najvyššieho súdu pritom patrilo nielen preskúmanie zákonnosti samotného disciplinárneho rozhodnutia, ale aj postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal, a dôvodom na zrušenie preskúmaného rozhodnutia sú de lege lata nielen vady týkajúce sa rozhodnutia [§ 250j ods. 2 ods. a) až d) Občianskeho súdneho poriadku], ale aj vady konania pred správny orgánom [§ 250j ods. 2 ods. e) Občianskeho súdneho poriadku]. V tomto smere teda patrilo do právomoci najvyššieho súdu aj preskúmanie námietky sťažovateľa týkajúcej sa tvrdenej vady konania pred SAK spočívajúcej v tom, že bolo rozhodované v jeho neprítomnosti, v dôsledku čoho nemohol predniesť jeho obhajobu a osobne sa vyjadriť k obvineniam. Právomoc najvyššieho súdu poskytnúť ochranu sťažovateľovi pred prípadným porušením jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a disciplinárnym rozhodnutím SAK takto vylučuje právomoc ústavného súdu, čo bolo zároveň dôvodom odmietnutia sťažnosti v tejto časti.

**K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy
rozsudkom najvyššieho súdu**

12. Zo sťažnosti nevyplýva žiadna výhrada sťažovateľa, z ktorej by bolo možné vyvodiť, že aj v konaní pred najvyšším súdom malo dôjsť k zásahu do jeho práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa označeného článku ústavy. Sťažovateľ sám podal žalobu na najvyššom súde, kde vyjadril svoje skutkové a právne výhrady smerujúce k poukázaniu na ním tvrdenú nezákonnosť disciplinárneho rozhodnutia a postupu SAK a zároveň sa zúčastnil pojednávania na najvyššom súde, kde mal rovnako zaručené a plne realizované jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z uvedeného je zrejmé, že v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu je sťažnosť zjavne neopodstatnená, čo bolo zároveň dôvodom jej odmietnutia. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu

možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej realnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

13. V petite sťažnosti sa sťažovateľ domáhal len vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Z obsahu sťažnosti však vyplýva, že sťažovateľ má aj vecné výhrady k rozsudku najvyššieho súdu, keďže tento sa podľa jeho názoru stotožnil s nesprávnym záverom disciplinárneho senátu SAK o možnosti realizácie pojednávania v jeho neprítomnosti a na jeho žalobnú argumentáciu o neoznámení termínu pojednávania pred disciplinárnym senátom neprihliadol. Táto argumentácia smeruje podľa jej obsahu k možnému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého porušenie však nebolo premietnuté do petitu sťažnosti, a preto by sa ním ústavný súd, ktorý je viazaný iba petitom sťažnosti (m. m. III. ÚS 166/02), nemusel bližšie zaoberať. V záujme presvedčivosti vlastnej rozhodovacej činnosti a materiálneho prístupu k ústavno-súdnej ochrane sa však ústavný súd oboznámil aj s dôvodmi napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktorý v relevantnej časti jeho odôvodnenia uviedol:

„V konaní pred žalovanou boli vo veci vytýčené tri pojednávania. Z pojednávania vytýčeného na 25. novembra 2010 o 13:00 hod. sa žalobca ospravedlnil z dôvodu choroby (PN z dôvodu jej nevystavenia nepredložil), pričom súčasne navrhol počkať na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave vo veci odvolania proti už citovanému rozsudku Okresného súdu Bratislava II. a vzniesol námietku premlčania disciplinárneho deliktu. Z pojednávania vytýčeného na 10. februára 2011 sa žalobca opäť ospravedlnil z dôvodu kolízie s pojednávaním na Najvyššom súde Slovenskej republiky. Zároveň oznámil, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn. 6 Co 424/2009 nadobudol právoplatnosť

a listom vyzval sťažovateľku na adresu trvalého pobytu, k rukám jej právnej zástupkyne a do Centra bezplatnej právnej pomoci, aby mu oznámila číslo účtu, na ktoré má poukázať sumu podľa rozsudku, pričom odpoveď neobdržal.

V ani jednom prípade žalobca nepožiadaval o odročenie pojednávania a ani nevyužil možnosť písomne sa vo veci vyjadriť.

Termín 10. februára 2011 bol podľa záznamu v spise žalovanej... zo zdravotných dôvodov člena senátu zrušený. Nový termín vytyčený na 10. marca 2011 bol oznamovaný telefonicky. Zo spisu žalovanej a ani z tvrdení žalobcu nevyplýva, že by žalobca doručil ospravedlnenie a požiadaval o odročenie pojednávania vytyčeného na tento termín.

Vzhľadom k tomu, že pre každý z predchádzajúcich termínov pojednávania disciplinárneho senátu boli splnené podmienky pre pojednávanie v neprítomnosti žalobcu, nemožno prihliadnuť ani jeho námietku vznesenú na pojednávaní pred najvyšším súdom 29. októbra 2012, že o termíne 10. marca 2011 nemá žiaden záznam.

Podľa § 17 ods. 5 disciplinárneho poriadku SAK účasť navrhovateľa na pojednávaní je povinná. Senát môže pojednávať v jeho neprítomnosti, ak sa na pojednávanie nedostaví napriek riadnemu upovedomeniu, alebo ak súhlasí, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti.

Podľa § 17 ods. 6 disciplinárneho poriadku SAK pojednávanie sa koná v prítomnosti disciplinárne obvineného. Senát môže pojednávať v neprítomnosti disciplinárne obvineného, ak s tým disciplinárne obvinený písomne súhlasí.

Podľa § 17 ods. 7 disciplinárneho poriadku SAK ak sa disciplinárne obvinený na pojednávanie nedostaví a nepožiadaval ani o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu, senát môže pojednávať v jeho neprítomnosti. Ak disciplinárne obvinený požiadava najneskôr do začatia pojednávania o jeho odročenie a ak sú na odročenie dôvody hodné osobitného zreteľa, predseda senátu môže pojednávanie odročiť.

Pokiaľ žalobca poukazuje na nesprávnosť postupu žalovanej spočívajúcu vo vykonaní pojednávania v jeho disciplinárnej veci v jeho neprítomnosti a odvoláva sa na to, že hoci nepožiadaval o odročenie dotknutých pojednávanií, ale ani neudelil písomný súhlas na pojednávanie v jeho neprítomnosti, najvyšší súd má za to, že táto námietka žalobcu je neopodstatnená.

Pojednávanie, na ktorom bolo prijaté preskúmané rozhodnutie sa konalo 10. marca 2011, pričom vo vzťahu k tomuto pojednávaniu disciplinárneho senátu žalobca nepožiadala o jeho odročenie, ani sa z neho neospravedlnila pre existenciu dôležitej prekážky. Je v prvom rade povinnosťou disciplinárne obvineného sa na riadne oznámené pojednávanie dostaviť. Len v prípade existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa, na základe ktorých disciplinárne obvinený požiadava najneskôr do začatia pojednávania o jeho odročenie, predseda senátu môže pojednávanie odročiť. Je namieste uviesť, že uvedené pojednávanie bolo tretím vytýčeným pojednávaním vo veci. Existencia písomného súhlasu s pojednávaním v neprítomnosti disciplinárne obvineného je len jednou z možností, kedy disciplinárny senát môže vo veci vykonať pojednávanie bez prítomnosti disciplinárne obvineného. Druhým prípadom, kedy tak disciplinárny senát môže urobiť, a to aj bez danosti takéhoto súhlasu, je prípad, že sa napriek riadnemu upovedomeniu na pojednávanie disciplinárne obvinený nedostaví a včas a z dôvodov hodných osobitného zreteľa nepožiadava o odročenie pojednávania.

Zmyslom všetkých procesných predpisov je zabezpečiť realizáciu hmotných noriem vo forme rozhodnutia o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb podľa takého postupu, aby vo veci bol zistený skutkový stav čo najúplnejšie prostriedkami, ktoré objasňujú okolnosti rozhodujúce pre posúdenie veci, a aby účastníkovi, o ktorého vec – práva a povinnosti ide, bola poskytnutá možnosť predkladať dôkazy, návrhy a obhajovať svoje práva. Toto platí osobitne, ak ide o konanie, v ktorom dôkazná povinnosť spočíva na účastníkovi. Pri tomto zmysle konania dôvodom na zrušenie rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 250i ods. 3 OSP môže byť len taká vada, ktorá mohla mať vplyv na správnosť, zákonnosť rozhodnutia. Rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť vecne iné, či výhodnejšie rozhodnutie pre účastníka (pozri k tomu bližšie R 122/2003).

Najvyšší súd sa stotožnil s právnym názorom žalovanej, že boli splnené podmienky pre to, aby disciplinárny senát vec žalobcu prejednal v jeho neprítomnosti. Pojednávanie síce predstavuje jedinou možnosť pre disciplinárne obvineného vyjadriť sa ústne ku skutočnostiam v konaní, nie je však jediným prostriedkom, ktorý disciplinárne obvinený môže využiť na obranu svojich práv a právom chránených záujmov (§ 10 disciplinárneho

poriadku SAK). Žalovaný žiadnu z ďalších možností, napríklad zastúpenie v konaní, nahliadnutie do spisu a predloženie písomného vyjadrenia, nevyužil...

Po preskúmaní rozhodnutia a postupu žalovanej v rozsahu a z dôvodov uvedených v žalobe najvyšší súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie a postup žalovanej sú v súlade so zákonom. Preto žalobu zamietol.“

14. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Predovšetkým ústavný súd pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09, I. ÚS 51/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom a medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

15. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných

predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 223/09).

16. Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku najvyššieho súdu podľa názoru ústavného súdu jasne a zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré najvyšší súd rozhodol tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. V odôvodnení napadnutého rozsudku dal najvyšší súd sťažovateľovi podrobnú odpoveď na to, (i) prečo nedošlo k porušeniu zákona a disciplinárneho poriadku konaním a pojednávaním disciplinárneho senátu v jeho neprítomnosti, (ii) aké iné možnosti na osobné vyjadrenie a obranu svojich práv a záujmov okrem osobnej účasti na pojednávaní disciplinárneho senátu mal k dispozícii a napriek tomu ich bez relevantného dôvodu nevyužil, (iii) prečo nie každá vada v konaní (postupe) správneho orgánu (SAK) môže byť dôvodom na zrušenie preskúmaného rozhodnutia. Následne sa najvyšší súd aj vecne zaoberal otázkou, či konaním sťažovateľa došlo k naplneniu skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia, pričom sa stotožnil so závermi SAK, že svojím konaním závažným spôsobom porušil povinnosť advokáta. Preskúmal aj zákonnosť výroku o treste, pričom pre účely zistenia primeranosti sankcie doplnil dokazovanie vyžiadaním ďalších listinných dôkazov.

17. V okolnostiach prípadu preto ústavný súd konštatuje, že právny záver najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým zásadne poprel ich účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 51/2010). Skutočnosť, že sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). V rozsudku najvyššieho súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Rozsudok najvyššieho súdu je preto vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej

svojevôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď aj na otázku, prečo disciplinárny senát konaním v jeho neprítomnosti neporušil jeho právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a efektívne uplatniť jeho obhajobu. Čo je však osobitne podstatné a na čo poukázal aj najvyšší súd, sťažovateľ ako disciplinárne obvinený sám nekonal tak, aby účinne uplatňoval a využíval svoje procesné práva, ktoré mu disciplinárny poriadok zaručoval. V dôsledku toho ústavný súd uzatvára, že v sťažnosti absentuje ústavno-právny rozmer a možná súvislosť medzi rozsudkom najvyššieho súdu a označenými právami sťažovateľa.

18. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní neprichádzalo do úvahy rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa (zrušenie disciplinárneho rozhodnutia SAK, zrušenie rozsudku najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie). Vzhľadom na uvedený nedostatok právomoci ústavný súd len pripomína, že ani v prípade dôvodnosti sťažnosti by nemal právomoc zrušiť disciplinárne rozhodnutie SAK, keďže túto právomoc má výlučne najvyšší súd ako správny súd.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2013